

КПСС-эй областной комитедэй VIII пленум

ГЕКТАР АЗАР БҮХЭНИЙ

(Үргэлжлэл. Эхнийнх
1-дхи ноурт).

Мелиораций ба унахай ажахын министерство хадаа мелиоративна хүдэлмэрийн шанарыг байнаар хинан шалгажа байха гүйсэд арга боломжтой. Тэрэнэй мэдэл доро проектно эхмхнүүд хүдэлнэ. Тэднээр проектуудай шанарыг саг соонь хинажа байха уялгатай. Барилгын техникэс саг үргэлжлэн хиналта бэлдүүлхэ мэргэжлэтдэй мелиоративна барилгануудыг эрхилхэ нэгдэмэл дирекци министрствэдэй байгуулагданхай. ПММ-нуудай шалтага геодэ-зическ албанай инженер-нүүдэй тусалнууд бии болгодонон байна. «Бурвод-строй» трестдэй барилгын материалнуудай шанар хинаха тусгаар лаборатори бии. Гэхэтэй хамта мелиоративна бүхы барилгануудай хахадны, үшөө ехшье байжа магад, «хангалтатай» гэнэ сэтгэлтэйгээр ашаглалга-да тусгагданхай байха юм. Бүхы шахуу барилганууд гарантийна паспортгүйгөөр, ехэ дутагдалнуудтайгаар тус-сагдадаг. Тингэжэ тус-гаар табигданхай ёно гурим хазагтайруула бшуу.

Илангаа Түнхэнэй, Зэ-дын, Мухар-Шэбэрэй, Зага-райн аймагуудта барилгын хүдэлмэрийн муу шанартай байнанын элэрхэйлэгдэнэ байна.

Арбадхи табан жэлэй үлээн жэлиүүдэй туршада газар шарнууланхай найжа-руулгын ехэ хэмжээний барилгын хүдэлмэрийг хэлдхэ зэргэтэй. 10 мянга шахуу гектар хэмжээтэй уналагда-даг шэнэ газар ашаглалга-жа эхилхэ, 16 мянган гектар газар уналха хүсэтэй барил-гын системнүүд шэнэжэгд-гэн заабаарилдагха, намаг-жахан 10 мянган гектар дайда хатаагдаха, 75 мянган гектартыг културтехникэскэ хүдэлмэри хэлдхэ ёһотой. Энэ ехэ хэмжээний хүдэлмэрийн дүүргэхын тула мелиоративна эмхи зургаа-нуудай хүдэлмэрийн үндэ-дөөрөө найжаруулха, тухын түрүүнд, тэд-дэй хүсэ болон зөөринэ гол шухала барилганууд дээрэ суглуулха шухала. Тэ-рэ тоодо Зэдын аймагта Эн-хорой голыг, Жаргалтын, Доодо-Хурмаханай уналуур-рин системнүүдэ барил-га, мүн Хурмаханай аймаг-та Баржанаань голыг эвчн бээе хатаалга, Хорин аймагта Анагай ба Доодо-Гол-ий системнүүдэ зааба-рилга, Хэжэнгын аймагта Арай, Чисангын систем-нүүдэй барилгануудыг дүүр-гэлгэ. Сэлэнгын аймагта Цагаан-Голой, Тамчин системнүүдэ барилга тэгшэ-лэн оролсоно.

Пленумай үзэмжэлэ табигданхай асуудалыг эвчн хэлсэлгын эхилхэдэ КПСС-эй Бүшүүрэй райкомой на-гэдхи секретарь А. И. Плотников түрүүлэн трибу-даа гарана.

Манай республикын хүржээ байхан хүдөө ажа-хыда онсо орё байдалтай сагай уларилай наад уша-руудлагын бүтэлдэнэ мэд-дэжэ, жэл бүхэндэ тохбол-долог ган гасуур газар та-арилхан болон мал ажал эрхилэлгэдэ түбэг ушаруул-хай. Байгалай урда бээд хэр угнаа хойшо сабшалан болон таряалан уналдаг болон ушар энэ байдал-тай сэхэ холбоотой гэжэ тэмдэглэхэ шухала, — гэжэ тэрэ тэмдэглэжэ.

Бүшүүрэй аймаг томо хүдөө ажахытай нутаг боло-но. Газар, унашье яһала бии. Хэрэтэй кадрнуудта хангалданхай байнабди. Эдэ бүхэн хадаа мелиораци саашан улам хүгжөөжэ, ороо-но тарналай, хартаахын бо-лон малай тэжээлэй тогтуу-ритай ургаса хуряажа аба-даг болохо арга нүхсэл ол-гоно. Газар шарнууланхай найжаруулха талаар аймаг-дай партийна организацинууд-дай, ажахын хүтэлбэрилгэд-хүдэй болон мэргэжлэтдэй хүдэлмэри хэлдхэ аюулжа байхан хүдэлмэри тухай үгэ хэлгэш үргэнээр тог-тонон байна. Иматгал хүд-лэй 6 жэлэй туршада газар шарнууланхай найжаруулга-да 8 миллион шахуу тухар-гүй гүрэнэй мүнхэн гарга-шалагда. Билтолын, Еха-Гутаин уналуурин систем-нүүд барилгад. 3500 гектар таряалан уналха аргатай Бүшүүрэй уналуурин систе-мэ барилгадху дүржээ бо-лоо. Гадна яһага гаран гек-тар газар уналха боломоор хуушан системнүүд шонд-хын заагданхай, 900 шахуу гектар намагжахан газар хатаагданхай байна. Мүнөө үедэ 16848 гектар уналга-даг газартай болонхой-бди.

Уналгадаг газар хадаа, үнхээрөө, алтан жасамнай болон ямаршье уларилтай жэлдэ тингэ газарнаа тог-тууртай бай ургаса аба-даг гэжэ. Энэжэе газар уналдаг мастернуудай хүд-лэмэрийн дүй дүршэл дээр-дээрэ гэршэлдэ харуулха болоно. Табан жэлэй тур-шада нима газарнаа дунда-а-гдээр гектар бүриөө 147 центнер ороонойн абагд-хайха, уналгадаггүй газар-наа 10,4 центнер хурааг-данхай байха юм. Охин-Бу-

Манай республикын гол халбари мал ажал болоно. Тинмэһээ хүгжээ байгаа мал ажалыг бата бэхи тэ-жээлэй баазаар ханга-жа гэжэ манай хү-дөө ажахын гол шу-хала зорилго болоно. Гэхэ зуура орооното болон бусад ургамалуудыг абалгын зар-им тэдэй дээшлэхэ байгаа-шье хаань, колхоз, совхозууд-таманай ехэ хэмжээний холи-мол тэжээл талалжа үгэхы-еонь республика гүрэндөө жэл бүхэндэ хандажа байдаг гэжээ. Үбнэ, голоомоной дутагдалдаг дээрһээ жэл бүхэндэ республикаага гад-на тээ тэрэниие бэлдэхэ баатай болонобди.

Мал ажалай хэрэглэмжэ гүйсэд хангаха, мяха, хү, нооһо, үндэгэ абалгыг ехэ болохын тула орооното, мүн бусад ургамалуудыг хэрэгтэй хэмжээн соо үй-лэдбэрлэхэ шухала. Энэ-нине уналагдаг газар хүг-жөөжэ, тэжээл ехээр абадаг болохо замаар лэ туйлаха байнабди. Ушар тинмэһээ газар шарнууланхай найжаруулгыг наочно-техникэскэ үндэһэ нуури дээрэ, улам хурдан түргэнээр эрхилхэ шухала бшуу.

Бүхы ургамалуудтай үн-дэр, тогтууртай ургаса хур-яажа абахын тула жэлһээ жэлдэ уналагдаг таряа-лантаа эрид шүүд ехэ боло-хоо хэрэгтэй гэжэ тоолон шэнэжэлгэ заруулна. Тэрэн-эй хамта уналагдаг саб-шалангай, олон жэлэй найжаруулгадан бэлшээрин хэмжээг баһал үргэдхэ ёһотойбди.

Республика дотор мелиоративна барилгын гол шухала асуудалнууд тухай элд-хэлхэ дэлгэрэнгызэр тог-тоо.

Баржанаань голой газар дайдыг шарнууланхай найжаруулха хүдэлмэри тү-рүүшын ээлжээний угда ша-нартай. Тиндэ БАМ-ай эдээ хоолой найдабаритай үндэһэ нуури ойрын жэлнүүдтэ байгуулха зэргэтэй ха юм-бинди. Улаан-Үдэ хотын ша-дархи зондо аюулжагдах мелиоративна хүдэлмэри түргэдхэ асуудал шиндхэ-хэ шухала. Городой хүн зо-нинэ хангаха талаар хар-таах, овоң эндэ үйлдбэр-лэгдэхэ байнанын элгэ ааб даа. Республика дотор хони үсхэбэрлгын гол нута-г болохо Зэдын аймагтахи уналуурин системнүүдэй барилгыг яамыг хойшлуул-жа болошогүй.

Уналгын үедэ унахай дутагдалдаг ушар республи-кын зарим нутагуудта үзгэ-дэжэ эхилхэ. Тинмэһээ Үдэ, Худан, Хэжэнгэ, Бүхэн, Химнэ, Итанца болон бусад голнуудай уна ехэ болго-хо, эдэ голнуудай эхиндэ сеерэм тогтоохо хэрэгтэ за-

рим тэды гаргаша хэхэ саг ерээд байна.

Мухар-Шэбэрэй аймагта Түгын, Зэдын аймагта Борьёгой, Сэлэнгын аймаг-та Ноёхоной газар таряалан баянтай талануудыг унаар хангахын тула Хёлго, Сэ-лэнгэ мүнүнүүдэй ушье гар-габал, ажал хэрэг али боло найжарха бэлэй. Энэ хадаа хэдэн олон жэлэй хугасаа-д эдэ аймагуудта мелиора-ци хэхэ үргэн ехэ харгы нээжэ үгэхэ байна бшуу.

Газар шарнууланхай найжаруулха хүдэлмэрин проек-т зохёолгодо дайрал-даг дутагдалнууд тухай элдхэлхэс тогтон хэлбээ. «Востоксбгипрорводхоз» ин-ститудай Бурядай отдел-ни проек-т зохёохо хүдэлмэ-рин унжайгайруула, тусбэтэ даабариа дүүргэнгүй. Энэ шалтагаанһаа тусбээр ха-раалдагдан байрлануудай гурбанай нэгэ хубын жэл бүри техникэскэ документа-ци үгы байдаг. Тус инсти-тудай Бурядай отдел-нин үндэһэ нуури дээрэ тусхай институт эхмхидхэхэ саг ерээ.

Мелиоративна барилгын түргээр хүгжэлгэ, тэрэнэй шарна найжаруулга, шар-нуулан найжаруулгадангай газар дээрһээ бүри ехэ зарим, продукци абалга орё олон асуудал шиндхэхэ эрилтэ табина. Эдэ асуудалнуудыг республикын мелиоративна туршалгын стаци шиндхэ-хэ ёһотой. Тус стацин эх-мхидхэгдээр 7 жэлэй үн-дэрбээшье, мелиоративн хүд-лэмэри эрхилхэ талаар наачна нэгтшье зууршалта үгтөөгүй байнаар. Туршал-гын энэ стацин хүдэлмэ-рин эрид найжаруулха саг ерээ.

Газарыг найжаруулха ха асуудалда элдхэлхэ он-солон тогтобо. Республикын колхоз болон совхозуудай газар найжаруулгагай ашаар зарим тэды үр дүн-гүд туйлагдаа. Найжаруу-лагданхай газарай ехэ боло-хо бүри тэндһээ продукци абалга дээшлэхэ. Республи-кын мелиоративна ба унахай ажахын министрствын мэд-дэний ёһоор колхоз, совхо-зуудта, наймадахы табан жэлһейхитэй асуудал, 1971 —1975 онуудта найжаруу-лагданхай газар дээрһээ орооно тарьяа абалга 1,5 да-хин, олон жэлэй ногоо та-хураалга—2 дахин, овоң аба-жа—43 процентээр, хартаа-ха хураалга—20 процентээр, үбнэ абажа—30 процентээр дээшлэлэн байна.

Гэхэтэй хамта газар ша-нарнууланхай найжаруулга-да гаргалшалагданхай ехэ мүн-гэ зөөри үшөө тээрсуулгэдэ-нгүй. Гэбшье шарнуула-дагдан газар найжаруул-гада ажахынуд муу бэшэ үрэ дүнгүүдэе харуулна.

Жэшээ болгон Бүшүүрэй аймагтай Калининэй нэрэм-жэтэ колхозыг хараад үзэе. Тус ажахыда агротехникэ найжаруулгадангай, газарын саг болзотроо уналагдана. Тинмэһээ энэ колхозой ме-ханнаторнууд жэл бүри орооно таряанай, хартаа-хын, овошой, тэжээлэй ур-гамалуудтай ба ногооной баян ургаса абадаг юм. Үн-дэрһэн жэлдэ республика доторнай сагай уларил тон таарамжагүй байгаа нэн. Тингэбшье Калининэй нэр-мжэтэ колхоз гектар бү-риөө 21 центнер тарьяа, 100 центнер картоабаха, 447 центнер корнеллод хурья-лан байна. Уналагдагд бү-хы талмийн гектар бүриөө хүднэ зэргээр 26,5 центнер үбнэ абажа.

Хаягтын аймагтай «Роди-на», Зэдын аймагтай Лени-нэй нэрэмжэтэ, «Мир», Му-хар-Шэбэрэй аймагтай «Иск-ра» колхозууд, Хасууртайн, Сэлэнгын, Бодоной, Ула-нхын, Кировэй нэрэмжэтэ совхозууд болон бусад ажа-хынууд уналагдаг газар-наа баян ургаса хуряадаг байна.

Гэбшье республика до-тор уналагдаг газарнаа жэгдэ хайн ургаса абтана гэхын аргайг. Загарайн, Баржанаань, Хэжэнгын, Хо-рин, Мухар-Шэбэрэй, Бэ-шүүрэй аймагуудай олон ажахынууд уналагдаг га-зарнаа тон бага ургаса ху-ряажа. Шарнуулагданхай газарнаа бага ургасын аба-даг ушар шалтагаантай юм. Зарим нутагуудта унах дута-лдана, уналуурин систе-мнүүд шарна муутайгаар барилдана, үтгэжүүлгэ дун-талдана. Тингэбшье олохон колхоз болон совхозууд уналагдаг газарта эзэн бэшээр хандадаг байна.

Уналуурин системнүүд болон техникэ саг болзотроо заабаарилдаггүй, газар уналха хүдэлмэри хүнүүд дутагдана, уналгадаг га-зарта үтгэжүүлгэ багаар оруулагдана. Нимэ ушар-та ажахынуудай мэргэжлэ-тэ ямаршье харюусалгада хабаадуулагданхай.

Шарнуулагданхай газарыг муутгаар ашаглалдаг тухай хэдэн тоо, барилганууд-дыг элдхэлхэс дурдан хэлэ-бэ. Жэл бүри республика дотор ехэ газар уналагдан-гүй үлээнхэ. 1977 ондо Ху-рамхаанай аймагта 300 гек-тар таряалан, Улаан-Үдэ аймагта 500 гаран гектар таряалан уналагдаггүй. Сэ-лэнгэ, Сүхэ, Хёлго, Зэдэ, Баржанаань, Үдэ, Хурбэ, Ар-гада, Гаарга, Эрхүү, Худан болон бусад гол мүнхэн-гүд унах гүйсэд хэрэглэгдэ-нгүй.

Газар ба унадаа эзэн ёһоор хандажа, ажаллаа найжаруулхэ эхмхидхэгдэжэ эвонунуд

кукурузын, ногооной, кор-неллодой хайн ургаса хураа-на. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагтай Химинь совхозой ку-курузашан нүхэр Намбалон, Түнхэнэй аймагтай Саяанай совхозой кукурузашан нүхэр Аюшев болон бусад жэл бүри баян ургаса хуряажа, республика дотороо мэдээ-жэ болонхой. Газарта эзэн ёһоор хандадаг луговодууд Хурмаханай аймагта олон.

Газар найжаруулхэ уналдуул-га хэхэдэ, унах дутагданхай гэнэ шалтагаан зарим ажа-хынуудай хүтэлбэрилгэдэ дурдажа, эхмхидхэггүй ажа-лаа сагааруулха нэдэлгэ гаргалдаг байна. Гэбшье апрель харада, майн эхээр бүдүүр стацинуудыг бүх-лэй сүүдхэдэ хүдэлгэдэггүй шалтагаанһаа нүннөөдө аймагта ехэ унах мингэ «хосорно» бшуу. Тинхэдэ хэды олон бүдүүр стаци-нууд гүйсэд хүсэндөө ашаг-лагдангүй гээшэбэ.

Културтехникэскэ хүдэл-мэри, найжаруулгаданхай бэлшээрнүүдэ эхмхидхэгдэ-хэдаа газар шарнуулагда-да онсо нуури ээлнэ. Энэ талаар Хэжэнгын, Захами-най, Хорин, Яруунын, Ху-рамхаанай аймагуудай ажа-хынууд, Хаягтын, Сэлэн-гын, Зэдын, Түнхэнэй аймагуудай зарим ажахынууд горитой хүдэлмэри хэдэ-гэ байна. Дурсагданхай айма-гуудай ажахынууд хүдлэй жэлнүүдтэ олон жэлэй но-гоо ехээр тарилдаг болоо, нута сабшалан найжаруу-лагда онсо анхарал хандуул-хай. Тэрэнэй ашаар республика дотор сенаж, ногооной гурил бэлдэхэгдэ урдаан-хынаа нилдэ дээшлэхэ. Гэ-бшье энэ бүгдэдэ дутаг-далнууд үшөө дайралда-наар, олохон ажахынууд-та културтехникэскэ хүд-лэмэри хангалтагүйгөөр эхмхидхэгдэнэ.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада республика дотор 106 мянган гектар газар найжаруулгаданхай байгаа. Тэрэнэй оройлоо 45 мянган гектартань ногоон тарил-дан юм. Үлөөшэ талмийлан-хыг ажахынууд хэрэгтэ хэр-гэжэ, Тинмэһээ хэдэ-гэ руулагданхай нима ехэ тал-май дээрэ неог бургаанан ургаса, заримань намагтана. Тинмэһээ абажа боломоор ургаса хураагдангүй. Энэ талаар Яруунын, Баржа-най, бусад аймагууд ехэ дутагдалтай.

Културтехникэскэ хүдэл-мэри найн ашак үрэ үгэхэ газарта эхмхидхэгдэггүй байха юм. Энэ шалтагаанһаа Сэлэнгын, Зэдын, Улаан-Үдэ аймагуудай ажахы-нуудта барилданхай малай комплекснууд шарм мүнөө болотой найжаруулгаданхай бэлшээрнэ эхмхидхэгдэггүй байна бшуу.

Зарим колхоз болон сов-хозууд културтехникэскэ хүд-лэмэридэ нулаар хабаада-на. Бүшүүрэй, Мухар-Шэбэ-рэй, Хаягтын, Зэдын, Улаан-Үдэ аймагуудай олонхи ажахынууд эдэ хүд-лэмэридэ техникэ сөөнөөр хабаадуулна. мүнэ зөөри багаар номолно. Нимэ бай-дал саашаа тэсэжгүй.

Республика дотор 100 мянгад гектар газар найжаруулгаданхай байна. Мүн ургаса багаар үгэдэг газар-та жэл бүри културтехникэ-скэ хүдэлмэри эхмхидхэгдэ-хэрэгтэй. Олонхи колхоз бо-лон совхозууд өөдлэн хү-сөөр нилдэл ехэ газар найжаруулха аргатай. Энэ хүд-лэмэри эрхилхын тула ажа-хы бүхэндэ дугомелоплатив-на отряднуудыг эхмхидхэгдэ-хэрэгтэглэдэг бүхы газарна-а ээтэй болгохо шухала бай-хадэ хамта дээрэ 700 мян-ган тоно наг шэбэх тарья-лан ба сабшаланда гаргаха, 49 мянган гектар тарья-лан, 161 мянган гектар саб-шалан уналагдаха ёһотой, Мүн 27 мянган гектар бэл-шээрин газар бүдүүр стаци-нуудай хүсөөр уналагдаха зэргэтэй. Сабшалангай газар сабээрлэхэ, хорёолхо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэхээр ха-раалдагданхай.

Багшаань хоёр харын со-носходоор харааха үлүү-хэн болобо. Гэбшье энэ хүдэлмэри ажахы бүхэндэ жэгдэ найжаруулхэ эхмхидхэгдэ-хэдын аргайг. Зэдын, Зага-райн, Захаминай, Сэлэн-гын, Хорин аймагуудай ажахынууд наг шэбэх зөөжэ хүдэлмэри унжайгайруула. Хаягтын, Прибайкалин, Түнхэнэй, Загарайн айма-гуудай ажахынууд хүрбэн-дэ минеральна үтгэжүүлгэ оруулха хүдэлмэри хангал-тагүйгөөр эхмхидхэгдэнэ. Зэ-дын, Түнхэнэй, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта гидротехникэскэ түхээрлэг-нүүд мүнөө болотой бэлэн болгодоггүй. Хүдлэй үедэ сабшалан болон таряалан уналха хүдэлмэри нилдэ найжаруулгадхашье, олон бүдүүр стацинууд гүйсэд хэрэглэгдэнгүй. Зэдын, Хаягтын, Хорин аймагууд-дай ажахынуудта олон тоо-то бүдүүр стацин минн байлгадагнар.

Хабарай тарилгын хүдэл-мэри эхилхэ сагай дүтэл-нэшье наа, олохон ажахы-нууд харюусалгатай энэ ха-хадэ гүйсэд бэлдэггүй бай-наар, Яруунын, Захами-най, Сэлэнгын, Улаан-Үдэ, Му-хар-Шэбэрэй аймагуудай ажахынууд ехэ үрнэ хү-рэнгэ сүбээрлэгдэггүй бай-наар, Яруунын, Хаягтын, Зэдын, Хэжэнгын аймагууд-та К-700 тухлэй олон тра-ктор заабаарилдаггүй. Тун-хэнэй аймагтай «Маяк», Му-хар-Шэбэрэй аймагтай «За-ганский» колхозуудта, Обо-рой совхоз болон бусад ажа-хынуудта селкэнүүд, анза-ханууд ба бусад техникэ ша-

хабарай тарилгада бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ, эм-хитэй гуримтайгаар үнэр-гэхэ шухала болоно. КПСС-эй ЦК-тай Генераль-ны секретарь, СССР-эй Верхо-но Соведай Президиумай Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев Сибирин болон Алас-Дурын районнуудар аялалха үелөө энэ асуудалда онсо анхарал хандуулжа, зохио заабаринуудыг үгэнэн бай-на.

Байгша оной хабарай тари-лгын хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулжа, партинь обком, республикнй Ми-нистрүүдэй Совет газарай үржээл найжаруулха габи-шай хоёр нара урдаанхай-наа эртэ сонсохон юм. Энэ үедэ хамта дээрэ 700 мян-ган тоно наг шэбэх тарья-лан ба сабшаланда гаргаха, 49 мянган гектар тарья-лан, 161 мянган гектар саб-шалан уналагдаха ёһотой, Мүн 27 мянган гектар бэл-шээрин газар бүдүүр стаци-нуудай хүсөөр уналагдаха зэргэтэй. Сабшалангай газар сабээрлэхэ, хорёолхо талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэхээр ха-раалдагданхай.

Багшаань хоёр харын со-носходоор харааха үлүү-хэн болобо. Гэбшье энэ хүдэлмэри ажахы бүхэндэ жэгдэ найжаруулхэ эхмхидхэгдэ-хэдын аргайг. Зэдын, Зага-райн, Захаминай, Сэлэн-гын, Хорин аймагуудай ажахынууд наг шэбэх зөөжэ хүдэлмэри унжайгайруула. Хаягтын, Прибайкалин, Түнхэнэй, Загарайн айма-гуудай ажахынууд хүрбэн-дэ минеральна үтгэжүүлгэ оруулха хүдэлмэри хангал-тагүйгөөр эхмхидхэгдэнэ. Зэ-дын, Түнхэнэй, Хэжэнгын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта гидротехникэскэ түхээрлэг-нүүд мүнөө болотой бэлэн болгодоггүй. Хүдлэй үедэ сабшалан болон таряалан уналха хүдэлмэри нилдэ найжаруулгадхашье, олон бүдүүр стацинууд гүйсэд хэрэглэгдэнгүй. Зэдын, Хаягтын, Хорин аймагууд-дай ажахынуудта олон тоо-то бүдүүр стацин минн байлгадагнар.

Хабарай тарилгын хүдэл-мэри эхилхэ сагай дүтэл-нэшье наа, олохон ажахы-нууд харюусалгатай энэ ха-хадэ гүйсэд бэлдэггүй бай-наар, Яруунын, Захами-най, Сэлэнгын, Улаан-Үдэ, Му-хар-Шэбэрэй аймагуудай ажахынууд ехэ үрнэ хү-рэнгэ сүбээрлэгдэггүй бай-наар, Яруунын, Хаягтын, Зэдын, Хэжэнгын аймагууд-та К-700 тухлэй олон тра-ктор заабаарилдаггүй. Тун-хэнэй аймагтай «Маяк», Му-хар-Шэбэрэй аймагтай «За-ганский» колхозуудта, Обо-рой совхоз болон бусад ажа-хынуудта селкэнүүд, анза-ханууд ба бусад техникэ ша-

нар муутайгаар заа-лагдаа гэжэ шалгал-руулз.

Тарилгын хүдэл-мэридэ эхмхидхэгдэ шэнэ он-га хэрэгтэлгэ хада ажалыг эхмхидхэгдэ-хэ хэрэгтэ ехэ үн-дэртай. Ставропол-таарай, Платовск-таарай шадалай дүй үргэнээр хэрэглэг-жэлэй хабарай ажалай 16 үдэрэй Түнхэнэй аймагтай ахмхидхэгдэжэ, КПСС-эй обком н-дэмжээ. Республикын колхоз болон совх-инотешевуудай дүй үргэнээр хэрэглэхэ. Техникые бүтээхэ ехэ хэрэгтэлхэ, тарилгын хүдэлмэрийн найн тайгаар үнгэрэхэ асу-нуудта онсо анхар-дуулха хэрэгтэй. Та-гай газар зүбөөр эл-хэ, найн шаанартай хүрэнгэ хэрэглэхэ, а-нинэ зүбөөр сахиа а-нуудта үдэр бүрин хандуулагдаха зэргэт-дэ Зарим ажахынууд-дирлгын-транспортын ту-руулгын үшөө эхмхидхэгдэ-тэдэнэй хүдэлмэрийн зохиогдоогүй байнаар нин нутагуудта стацинууд мүнөө боло-набарилдаггүй. Тарилгын хүдэлмэрид баадаа механикэ үшөө тодорхойлог-дэ асуудалнуудта он-харал хандуулжа, ду-нуудаа дары усадхы-хала.

Байгша ондо байн-хуряахын, абахан со-уялануудла нэрэтэй тэйтөөр дүүргэхын та-бадхи табан жэлэй дахи жэлэй хабарай гыг эмхитэй гурим-та агротехникэскэ найн зорто үнгэрэхэ ёһотой Тингэжэ КПСС-эй сөөдын, партинь Цен-на Комитедэй (1977 он) Пленумай бэрнүнүүдэ, КПСС-эй гай Генеральна сесс-и СССР-эй Верховно Президиумай Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев шөөл болон заабаар бэлдүүлхэ талаар ша-хажэ хэжэ болонобди.

Пленумэй үзэмжэлэ даһи асуудалыг хэлсэлтэ, зохио батылан абага хадаа ажахын үйлдбэрини, налбаринуудыг саашаа хүгжөөжэ талаар хараалхан зорилго бэлдүүлхын тулөө об-партейна организацин публичын хүдөө ажа-хы хүдэлмэридхэгдэ-шадалаа элсүүлхэдэ хэ-хэ байха гэжэ нүхэр-гоев элдхэлхэс түгээсэ

ПЛЕДУХЭЛ ЗУБЫШЭН ХЭЛСЭЛЭГЭ

лагай совхозой, «Победа», «Дружба» колхозуудай зарим устасуудууд 30—40 центнер хүртээр үбнэн аб-тана.

Манай аймагта уналагда-даг газараа найжаруулхэ аша-ладгай дүй дүршэл тогтои-нохой, олон ажахынуудай гол горхонуудыг, багаха-нууд сөөрмүүдэе шадама-раар хэрэглэнэ. Гэхэ зуура уналагдагд, хатаагданхай газарнууд найжаруулхэ аша-ладана гэжэ хэлэхын аргайг. Тэднине шэнэлхын тула хэмгүй ехэ зөөри зөөшин гаргалшалагданхай байбашье, муртэй продукци тэндһээ абадаггүй байнаар. Энэ ушар хадаа ажахынуудай зарим хүтэлбэрилгэдхэй, унахай ажахын эмхи зур-гаануудай хангалтагүйгөөр хүдэлмэри жэшээ болоно бшуу.

Саашань үгээс үргэлжэ-лүдхэгдэ, нүхэр Плотников газар шарнууланхай найжаруулха талаар аймаг соо ямар хэмжээнүүдэй абтажа байхан тушаа, тэднэй дотоо-дотроо бэлдүүлгэдэжэ бай-хан тушаа үргэнээр тогтоо. Хура бороогтой багаар ородог болохон ушарнаа уламжа-лан, Хёлго болон Сүхэ гол-нуудһаа уна бүлэн гаргажа, газар уналха хүдэлмэри эр-хилдэгдэнэ. Ажахы бүхэндэ сабшалан болон таряалан уналха эвонунууд байгуу-лагданхай. 1978 оной урга-саа доро 170 мянган тоно наг шэбэх болом минераль-на үтгэжүүлгэ гаргалдаха. Эдэ бүгдэн гол түлээ уна-лагдаг газарта гаргалда-ха байна.

Уналуурин системнүү-дэ зүбөөр, ашаар үрэтэй-гөөр хэрэглэхын тула ажахынууд хоорондын нэгдэл байгуулагданхай. Зүтөөр энэ эмхидэ республи-кын хүдөө ажахын болон мелиорацийн министрствэ-нүүдэй зүгөө тухаламжа горитой хэрэгтэй.

Үгынөө эсэстэ нүхэр Плотников газар шарнуулан-хай найжаруулха хэрэгтэ ушардаг дутуу дундууд болон шиндхэлдэггүй асуу-далнууд тушаа тогтоо. Тин-хэлээ илангаа «Бурвод-строй» трестын хүдэлмэрийн шимжэлэн байна. Гадна аймаг соо байгуулагданхай «Ремводстрой» трестын ПММ-ба уналуурин систе-мнүүдэй управлени хоёрыг

нэгдүүлбэл дээрэ байгаа гэжэ дурдхал оруулна.

Сэлэнгын аймагтай Сове-дай түсэдкомой түрүүлэг-шэ Н. Н. Михайлов үгэ хэл-дхэгдэ, ажахынуудай ний-тын адууһа малай жэлһээ жэлдэ тэжээлээр дутагдал-даг ушарыг элэрхэлхэн харуу-лула. Ган гасуурта дай-рладаг нутагуудта иматгал уналагдаг газар найжаруулхэ хэрэгтэй байхыг тодорхойлоо. Тингэжэ бээшье Сэлэнгын аймагтай газар дээрһээ 12 ехэ, бага мүнхэн болон горхонууд урладаг байна. Эдэниие ашаглаха хэрэгтэ ехэ мүнэ зөөриншье гаргалшалагдана.

Уналагдаг газараа найжаруулхэ хэрэгтэлгэ ажахынууд малай тэжээлээр аялалдаг-гүй. Энэниие Сэлэнгын болон Кировэй нэрэмжэтэ совхозуудай ажал хэрэгтэ болон гэршэлэнэ. Кировэй нэрэмжэтэ совхоздо үбнэ абагта (гектар бүриөө) хүд-лэй жэлнүүдтэ 8 центне-рээр ехэ болохон байна бшуу. Гадна эйдэ уналуур-рин системнүүдэе зааба-рилха, олон жэлэй ногоо та-хураа хэгдэхэлхэн хүдэлмэри үргэнээр аюулдагдана. Сэ-лэнгын совхоз нелдөө 5

ГАЛАЙ АЮУЛҮУЛАА НЭРГҮҮЛХЭ

Байгша оной январин 29-нй үдэш Онохой тосхондо нимо ушарал то. хойлодо. Гал аюул сараха командын харуулай дежурна түймэр носоо гэжэн дохёо абаба. Тэдхи модной комбинатай нэгэ цех соо түймэр носоо. Түймэр сарагшад тусхай машинауд гэрэл дохёого табинаар гал аюулай гарахан газарта ашан зуура хүрөж эрээ бэлэй. Комбинатай үйлдэбэрин байра дотор табигданан түймэр утгарааха автомат түхээрлэгнүүд дары түргэн хэрэгтэджэ, галай аюул хэдхэн минут соо усадхадаа.

Галай аюулы сараха мэргэжлэт түймэрэй хошлонгууды нэйн ойлогдог. Энэ носоон түймэры утгарааха оньон түхээрлэгн хэрэгтэджэ хна, предпритиян хэды ехэ хохидол до орохо байнанин мэдэжэ. Имэ оньон түхээрлэгн ажалда хэрэгтэжэ болон байлдаггүй дээрнээ гарахан галай аюулы түргэн утгараажа шадангүй, гүрэнэй зөөрлэжэ ехэ хохидол үзүүлдэг ушарашауд тухай хөөрөө.

Түймэр сараха автомат түхээрлэгнүүд ед материал хадагалдаг складуудта, баазуудта, магазин, үйлдэбэрин болон эмхи зургаануудта табиха, социалис зөөри галай аюулнаа хамгаалха ябадал мүнөө ехэ сагай шууд хэрэгтэжэ үйлдэбэрилгэдэ гүрэнэй зүгнөө нилээд ехэ мүнэ, зөөри гаргашаладана. Харин тэдэ түхээрлэгнүүд ед техничесэ талаанань найнаар харуулан, зүбөөр ашаглаха ябадалда предпритиянуудай, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилгэшд бүрин хариуцаха уялгатай юм.

Галай аюулай гарахание тэрэ доронь дуулгаха дохёо үгэхэ тухай ехэ сагай үргэлжэ харуулан шалгажа, наадгүй ажаллахаар бэлэн байлгахан тон шуухала. Тингээгүй наа, тус түхээрлэгн лаб найдабаритай дохёо дары үгэхэ байнанин эгнэхын аргагүй ха юм. Энээн тушаа хэдэн жэшээ дурдаа.

1978 оной февралин 10-ной хүни. Түнхэнэй аймагай

Мон тосхондо оршодог Ахын геолого-бэдэрлэгн экспедициин байрада гал түймэр гараа. Тэндэ Бурядай геологийн управлениин Зүүн-Саяанай отделениин ОРС-ын эд материалын складууд шаташоо нэн. Тус склада доо галай аюул гарахание мэдээсэхэ дохёо үгэхэ түхээрлэгн 1976 ондо табигданан байгаа. Тээд тэрэн мүнөө хүрэтэр ямаршыс харууналга, шалгалтагүй, эзгүй хэбтэжэ, түймэр гарахаа бүри үни түрүүн хүдэлжэ болишоон байгаа. Складуудта түймэрэй гарахание галай дүлэнэй газаршаа нэбтэ шатажа, харагданан хойно мэдэлэн байна. Дохёо үгэхэ түхээрлэгн саг соонь шалгажа, наадгүй хүдэлжэ байлгахна ажалланин ачаалын Ю. М. Холод, ОРС-ын начальник В. П. Пантелева гэгшэд ямаршыс хэмжээ абаагүй байгаа. Тингээжэ тэрэ галай аюулнаа болохо, гүрэндэ 200 мянга та. рун түхэрлэгн материалына хохидол ушаруулагданан байна.

Мүн нимэ ушараар «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Улаан-Удэхи баазын 4-дхи склад шатаа. Складые даагша Г. Л. Петров склад соо түймэрэй гарахание мэдээсэхэ дохёо үгэхэ автомат түхээрлэгн үни удаан саг соо харууналгагүй байлгана, тэрэнгээ хүдэлжэ болишоон мэдээгүй, шалгагүй байшоо. Галай аюулнаа тэндэ багал ехэ гарза хохидол гараа.

Хорин аймпортребсоюзай түрүүлэгшэ В. А. Тарабукин, Хори тосхондохи универмагай директор А. А. Якишенок гэгшэд магазин дотороо галай аюулай гарахание дохёогоор мэдээсэхэ түхээрлэгн ямар байнанин огто хонирхогдогүй нэн. Харууналга, шалгалтагүй байнан тэрэ түхээрлэгн хүдэлжэ болихой байгаа. Магазин соого ашабари хэхэдэ галай аюулнаа нэргүлжэ хэмжээ абабарине баримталаагүй дээрнээ, ашабари, гагнуурин хэхэнэйнь нүүлээр, арбан саг үнгэрхэн хойно түймэр

гараа. Тэрэнине дары мэдээсэхэ дохёогүй үгтөөгүй дээрнээ түймэрэй дүлэнэй газаршаа соробхилтор хэншэ мэдээгүй нэн.

Түймэрэй гарахание дары мэдэжэ, тэрэ доронь утгарааха хэмжээ абажа шатаа наа, арадай зөөридэ хохидол багатайгаар аюулые зайсуулжа шатажа байдаа. Тээд дээрэ дурсагданан хэдэн баримтанууд юу харуулнаб бэл, галай аюулай гарахание дары мэдээсэхэ дохёо үгэдэг түхээрлэгн техничесэ талаанань саг үргэлжэ харуулан, бэлэн байлгахны оролдогогүй нэн түрүүлэн гэршэлнэ. Галай аюулнаа нэргүлжэ хэрэгтэ түлөө харюусадаг хүтэлбэрилхы албан тушаалтадай гэмээр гарадаг гал түймэрэли зэргын ехэ хохидол арадай ажадыа ушаруулаба.

С. ДАБАЛАЕВ, БурАССР-эй Дотоодой хэрэгүүдэй министретын түймэр сараха татагай инженер.

Нина Александровна Калашникова Хягта хотын 2-дох дунда хургуулын экин' классуудай багшай дүрбэдхи жэлээ ажаллажа ябана. Энэ үедэ даанан классайнгаа хурагшадые эрхм найнаар хургажа, нэгшэе хурагшадые хоёрдох жэлдэнь үлөөнгүй гаргаа. Мүнөө 3-дахи класста багшалан. Энэ классай хурагшадтай 52 процентнь «4», «5» гэхэн сэгнэлтэй. Муугаар хурагшадгүйнүд классстань үгы юм.

Багша Калашникова аймагай багшанарай методическа нэгэдэлэй гэгшүн, хотын болон аймагай экин' классуудай багшанарта нээмэл хэбшэлүүдэе үгэжэ байдаг. Гадна экин' классай хурагшадта ажалай хэбшэл үнгэрэхэ тушаа шуухала асуудалай тэмэнуудые бэлдэжэ байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. А. Калашникова классайнгаа хурагшадтай ажалай хэбшэлдэ.

Ч.Д. БУДАЕВАН фототекст.

Цыренов, В. Цыренгармаев, Г. Майжув, В. Бутханов, Р. Валиев, В. Вострцов, В. Мархаев гэгшэд энэ ехэ нааданда республикында нэрэ хүнды хамгаалхыа ошонхой.

ХҮР ХАРВАЛГА. «Спартак» бүлгэмэй түрүү нуури эзэлхын түлөө хабарай нээмэл мурсыен колхозой түбэй дэлгүүр соо болобо. Спортн дүрбэн бүлгэмэй 30 гаран харбатшад энээндэ хабаадаа.

Бурядай багшанарай институтай студент Цыденбал Цыренжапов КД упрание-нээр харбаадаа, 641 очко абажа, эршүүлэй дундаа илажа гараба. «Спартак» бүлгэмэй түлөөлэгшэ, спортн мастер Э. Санжиев хоёрдох нуури эзэлхэн байна.

Б.М. ЖИГЖИТОВ.

римтаггүйеер довтолхо зорилготой байна гэжэн тобшолол шөө дахин хэнэбди. Дэлхэйн хоёрдох дайнай нүүлээр, социалис хани нэгдэлтэ оронуудай байгуулагдахада, империализмд эсэргүүтээр тэмсэдэг СССР түрүүтэй фронтн үргэдхэгдэхэдэ, дэлхэйн революцонной хүмүлээн дэсхэлхэдэ, ревизионистууд нэн түрүүн Советскэ Союзай улам ургажа байгаа үүртэ нүлээрүлхые, уласхоорондын Коммунист хүдэлхэйн нэгдэл таалахые оролдоно.

Партин үзэл сурталай ба политическэ залан сэхэ аюулга, нийтын хүмүлээн зорилгонуудые амжалтагайгаар шиндэлгэ, марксизм-ленинизмн гол ёһонууды залан сэхээр, зохёохыгээр бодото байдалда бэлдүлгэ хадаа тэрэндэ эсэргүү гол зэбсэг болон гээд ревизионизмда эсэргүү тэмсэлэй дүй дүршэл батална гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай секретарь түгсэхэдөө бэшээ.

профсоюзнуудай хүтэлбэрилэгшэ мэдүүлээ.

Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр ФРГ-дэ эрэлтэ манай хоёр ороной хоорондох экономическа харилсаа саашадан хөгжөөхэ байна гэжэ ФРГ-гай «Зальцгиттер» концернын правленин түрүүлэгшэ Г. Бирнбаум хэлбэ.

Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр эрэлтэ шахардуу байдал хуулуулха, ээ найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдал бэхжүүлхэ хэрэгтэ нүлөө үзүүлхэ гээд Баруун Германин олонинтын түлөөлэгшэд найдана.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭ

Хоёр нюуртай политика

США-гай гүрэнэй секретарь С. Вэнс ба Великобританин гадаадын хэрэгүүдэй министр Д. Оуэнэй Африка түбээр аямалтан дүнүүдэе сосоллод байхадаа, политическэ байдал шэнжэлэгшэдэй олонхыннь баруун оронудай, дипломатин хүтэлбэрилэгшэд шэнээр панхаруулдахаа уришалан мэдэжэ байгаад, энэ аяншалгада гарахан байна гэжэн тобшолол хэбэ. Африкын урда зүгтэ США ба Англин политикын гол зорилгонь юун байгаб гэхэдэ, Родези ба Намбида эрид хубилтанууды туйлаха бэшэ, харин тинимэ хубилтанууды туйлаха хүсэлтэйг байнанаа харуулга болоно. Имиз тактика расистуудта саг үнгэрэхэдэ, тэндэ өөһдөндэй байдал бэхжүүлхэ, баруун оронудай зүбшэгдэнэн шэнэ түхэлэй колониализмн түсбүүдэе бэлдүүлгэ туршаха арга олгоно.

Расистнуудай Родези тушаа үйлдэнэн харата хэрэг энэ тактикеень эли тодор гэршэлэн харуулан байна. Расистнуудай удамарша Я. Смитдээр, тэрэнэй туһамаршад болоһон хара коммунистуудээр байгуулагданан «саг зурын правительствын» бүридхэгдэнэй хойто үдэр С. Вэнс ба Д. Оуэн хоёр Солсбери эрхэн байха юм. Баруун дипломатин удамаршад эдэ урбатшадтай нэгэ столдо нуужа, тэдэнине мэдэжэ байнабди гэжэ ойлгуулаа.

Вэнс ба Оуэн хоёртой уулзаһанай хүлээр патристическа фронтнн хүтэлбэрилэгшэд нэгэн Дж. Нкомо гэшын мэдүүлхэнэй ёһоор, баруун дипломатин түлөөлэгшэдэй хараа бодолой «айхбаттар тогтуургүй» байһан ушар хадаа Смитэй тэдэ урбатшадтай батлан «муухай хэрэгтэ дэмжэлгэ» үгэхэ эрмэлзэлтэй байнанин гэршэлнэ.

Баруун гол гүрэнүүдэй дипломадуудай ЮАР ошонгын үедэ баруун оронуд «хубилалта туйлахы оролдоно» гэжэн хоохон хараа болот тарааха зорилготой тактика хэрэгтэжэ. Преторид расистнуудай удамаршадтай хэгдэнэн хоёрдөдөнүүдэй дүнүүдэе тайлаба. рихадаа С. Вэнс «Тэдэрнэ бизнэй дурдагшнууды хүнэтэй дээрэ тоолон абаагүй» гээд корреспондентүүдтэ хурагшадгаар мэдүүлхэн байха юм. Гэхэтэй хамта Намбиин эрэдүй тухай асуудалаар баруун оронудай яаха аргагүй хоёр нюуртай политика аюулга байһан хэндэшэ нууса баша. Тинн Намбиин газары хуули бусадар эзмдэжэ байһан ЮАР-ые ' эзэрхэг түрмхэй аюулгадэ тухирна. Иоганесбургын «Стар» газетын мэдээсэлэнэй ёһоор, Урда Африкын правительствн үзэмжэдэ табһан Намбиин талаар баруун оронудай түсбэ Намбиин арадай хуулига гансахан правительствэ байһан патристическа организациин элгээ. нэн түсбөө тустгаар ондо юм. Эдэ хоёр документүүдэе зэргэлүүлэн харахада, «үнэхөөрөө баруун оронудай хараа бодол олоной үмэнэ хэдэг мэдүүлгэнүүдэнь ЮАР-та хураггүй дүтэ» байна гэжэ «Стар» газетэ элхрэйлхэн харуулаа.

Ингэжэ С. Вэнс ба Д. Оуэн хоёрой Африкаар хэһэн дамы хоохон дэншэлтэ хадаа Африкын урда зүгтэ бэлдүүлхэ оролдогдо баруун оронудай политикын хоёр нюуртай байнанинөө үшөө дахин элхрэйлхэн харуулаа.

Пекинэй «хани нүхэсэл» юу сэнтэйб?

«Эбэй ба хани нүхэсэл тухай» япон-хитад догвор Токиодо түргөөр баталхые эрмэлзэгдэжэ байһан Пекинэй талаана гэжэнэн — сохило абаба. Тэдэрнэ Пекинэй «заабаран» энэ догворто гар табилгада бэлдүүлгэ табанаа дээшэ жэлэй туршада олонинтын дунда илхалтын хүдэлхэйн аюулгаданан байна. Зүб хараа болот баримталга Японой ажал аюулгадан тэрэ догворые оронной аша түһын хэрэгтэ, тодорхойлон хэлбэл, аюулгүй байдалдэ ехэ хохидол ушаруулха документ гэжэ тоолодо байһан. Хитадай дүтэ болохо ябадалда нэрмжэтэй байлгын тала баримталгад Пекинэй дуралдагдэг догворой проект, онсолон хэлбэл, тэрэнэй «бултоу байдалтай байлдаа эсэргүү хамтын аюулга» тухай статья Советскэ Союзда эсэргүү политическэ нэгдэлдэ Японие хабадуулха уг зорилготой гэжэ нэгтэ бэшэ наануула хэһэн гэжэ. Гэбэшэ Пекин, тэрэнине Япондо дэмжэгшэд өөһдөнгөө хараа бодол бэлдүүлхые оролдоноор лэ байһа. Иматгал тэдэнэй баалалтаар нүүлэй нелдүүлгэдэ туршада эгэл нэнгэргүй аюулганууд хэгдэ. Японой тухсай тушаалтай хүнүүд Хитадай догворой баталха тухай хэлсэнүүдэе түргэдхэ ба энэ зорилгото гадаадын хэрэгүүдэй министрине тишэ элгээжэ гэжэн шиндэхэри нахан абаһан байха юм.

Тингээжэ байтарн хүлээгдээгүй байһан гэжэн энэ сохилто... Магиструудай юрын хонто аюулга тухай хэлэгдэнэ. Мүнөө тэрэ аюулгань өөрыннай мэдлэй унан гэжэ Токиогой тоолодог

Сенкаку аралнуудай (Окинава) орондоо хэгдэбэ. Унгэрхэн нелдэ Хитадай «заагана барилгын» ехэ рай пулемёт, автоматуудаар эзлэнэн олон тоото суданууд энэ рай сулгаржа, тэндэ харуул хэжэ байһаной судануудые түржэжэ Японой харуулшадтай энэ зонолоо лан ошохо эрилтэ табиладан, «сагаһаад» «Эндэ» Хитадай гэгжэн бэшэгтэй хабагайнуудые бэлдэ.

Энэ ушар Токиодо бомбын тэдэ дэл сошордомо дохёо болоо. Түрүүшээр «халаглаа», удаань Хитадаа ажаллалта хэгдэжэ, һүүнэ «Эбэй ба хани нүхэсэл тухай догвор» баталха япон-хитад хэлсэнүүдтэ ушарай наад хэжэ болохо байһан туһануулагдаа.

Пекин өөрынгөө харата аялгуу гүрэнүүд хоорондын харилсаа холонормы гансахан эбдэжэ бэшэ, байдалтай болохын түлөө ёһотой эгэл харуулаа гээд Японой газар бэшэжэ зуураа, энэ аюулгатайны сэхье Японие уралаа. Пекинэй аюулганууд булюу байдалтай түлөөлэн хэрэг, тинмөөзэ правительствн хитад тушаа шанга хараа бодол баталха зэргэтэй гээд «Токио Смит» газетэ бэшэ.

Имиз эрилтэнуудэй баалалтаар япон правительствэ Пекинэй хани байһан хэлсээ зогсоохо гэжэн шнэ бэри абаа. Японой гадаадын хэрэгтэй министр С. Сонода гэшынн элхэнэй ёһоор, «Эбэй ба хани нүхэсэл тухай догвор Хитадай баталха хэлсээ, ерээдүйн ойрын сагта хэрэгтэ эрмэлзэлтэ хэрэг болоо.

Сошордолто байдал

Италида хархис этгээдүүдэй та аюулгануудай нүүлээр, онсолон лэбэл, засагай хүтэлбэри баримтан христианско-демократическа тинн (ХДП) национальна советэй рүүлэгшэ, премьер-министр Альдо Море хулгайлһанай нүүлээр шорлолто байдал улам доройтонона. Хулгайлһанай эрлэгт муухай хүн зоной дура ехээр гутаана, түрүүн политическэ мэдээжэ аюуллагшы алаһан тухай мэдээ раагаад, нүүлээрн өөһдөө тэдэсэлтэ худал байнанин элхрээ Альдо Море бэдэрлэгэ үргэлжэ.

Италиин хүн зон политическа хэрэг үйлдэхэдэй муу муухай ганууды эзбүрхэн буруушаана. дэр орон дотороо болохо байһан хэлсээ талаараа тои шуухала үнэртүүдэе (дайнай нүүлэй жэлнүү коммунизмда эсэргүү аюулгаанаа хүтэлбэридэ коммунистуудые дуулгада хүргэжэ байһан) хошлоха гү, али зогсоохые оролдоно. мическа ба социально-политическэ эгзы кризиснээ ороноо гаргахаа гоор политическэ элдэб хүсэлүүдэе да харилсаа холбоо байгуулха аромкын бин болоһон сагнаа Италийн хархис ба политическэ бандит ганууд эхи захатай юм. Италийн жуакин гол парти болохо ХДП-т аюулгадэ зүбшөөлөө үгэхэ бааллоһон ушар хадаа обществово критическа ёһоор шэнэжэн хубилтүлөө тэмсэлдэ хүдэлмэришэн ба ба тэрэнэй түрүү зэргын тулһанай шуухала илалта мүн.

А. Море хулгайлһан «улаан данууд» гэжэ өөһдөгшөө нэрлэдэ нэй тала хэтэрмэ ехээр баримтаа бодото дээрээ Италийн шэнэ фашистнуудай ба империалист талай эгэл дүтын зорилгонуудые түлгэнэ. Эдэрнэ барандаа орон демократическа эмхи гурим нааха гү, түрэнэй нэрэ хүнды уналга рилгээр элдэб аргаар шахардуу политическэ бэрхшээлтэ байдал хөөлдуула. Бодото имиз байдал Италида «хүсэтэ засаг» хын түлөө оролдоно байдаг США ба НАТО-гай оронудай хутагшад шэдэй хүсэл эрмэлзэлдэ харюулаша. Италийн правительствн бодот коммунистууд оролсоһон, энэ бөлгөлэлэй урда зүгтэй аюулгаулха гэжэ тэдэрнэ нэгтэ мэдүүлхэн байна. Ингэжэ Империалис хүсэлүүдэй, дотоодон хисуудай ба зүүнэй тала хэтэрмэ баримталгадтай гурбан талтай байгуулагданхай.

Муу муухай хороото аюултанууд долодо А. Морын оронон ушар дэбэш юм. Тэрэ хадаа парламентн хидой тоодо коммунистуудые орошухала байнанин мэдэрхэн бунд ажал аюулгаданай нэгэн байһан нэй хулгайлагдахын урда тээ христско-демократическа партиин баулын «зуутанай бүлэг» гэгдэ А. ехээр шүүмжэлһэн гэжэ.

Италиин республиканска байгуулагаха зорилготой хороото аюулганые италян арад эзбүрхэн бүрднэ.

С. КУЛ... БИРЮ... О. РОМАН... (ТА)

Хоринхоо мэдээсэнэ:

ЛЕКТОРНУУДЭЙ ПЛЕНУМ

Лекционно пропагандын байдал ба тэрэнине найжааруула хэмжээнүүд тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоолтой зохиолуудан аймагай «Знание» бүлгэмэй зорилгонууд тушаа асуудал аймагай эмхнин пленум дээрэ эвбшэн хэлсэбэ. Тус асуудалаар аймагай «Знание» бүлгэмэй түрүүлэгшэ Ф. А. Хандархаев элидхэл хээ.

Аймаг дотороо лекционно хүдэлмэри саашадан улам найжаруулха, энээндэ бия байгаа зарим дутагдалнуудые дары зайсуулха тухай элидхэлшэ, мүн үтэ хэлэгшэд онсо тэмдэглэһэн, тодорхой дурдалнуудые оруулһан байна.

БҮРАГШАДЫЕ АЖАЛДА ДУРАТАЙГААР ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ

Имиз асуудал Хоринн поселково Соведэй ээлжээтэ сессн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Эндэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министруудэй Соведэй юрэнхы эрдэмэй хургуулинууд тухай тогтоол бэлдүүлхэ талаар бодото хэрэг дээрэ аямар хэмжээ аюулгануудай эмхидхэгдэжэ байһан тухай КПСС-эй райкомой инструктор Н. И. Карпуков элидхэбэ.

Сессндэ Хоринн дунда хургуулинуудай директорнууд болон хуралсаалай талдэ даагшад, мүн үйлдэбэрин предпритиянуудай хүтэлбэрилэгшэд хабаадалсаба.

Хуралсал ажабайдал хоёрой холбоо бэхжүүлхэ, хурагшадтай үйлдэбэрин бригадануудые эмхидхэхэ, хурагшадые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ тушаа хөөрэлдөөн болобо.

Ж. БАДМАЕВ, Хоринн аймаг.

ТОБШОХОНООР

БАРИЛДААН. Яхадай АССР-эй Министруудэй Соведэй шанда хүртэхын тулөө дүрэ булалдалгын барилдаагаар бүхэсоюзна мурсыен Яхадай нислэл хотоодо нэгдэбэ. Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй олон област, хизаар ба автономито республикнн спортсменүүдхэ гадна, манай хоёрдот шахуу барилдаа-шад, тухсхылбал, спортн мастера кандидатуд Баатар-Дугар Батугев, Борис Мухтыров, Илья Занданов, Виктор Дамбаев, Раднажаб Боровев, Эрдэм Дашнимаев, Виктор Ломпове, Александр

Павлов ба бусад энэ ехэ мурсыендэ хабаадаха байна.

БОКС. Эдиршүүлэй дунда боксоор «Локомотив» бүлгэмэй Түбэй соведэй түрүү нуури эзэлхын түлөө мурсыен хаяхан үнгэрэгдэбэ. Улаан-Удэхи түмэр замай техникумй хурагша А. Цыренов эндэ илажа, Липецк хотоодо үнгэрэгдэхэ эдиршүүлэй дунда СССР-эй түрүү нуури эзэлэлтын мурсыендэ хабаадаха эрхэдэ хүртөө.

БАСКЕТБОЛ. Эдиршүүлэй дунда баскетболуор «Трудовые резервы» бүлгэмэй түрүү нуури эзэлхын түлөө зонын мурсыен Ком-

сомольск-на-Амуре хотоодо болобо. Энээндэ хоёрдот команда хабаадаһан байгаа. Манай республикын нислэл хотын 2-дохн техническэ училищинн басагад, техническэ мэргэжэл олгодог 7-дохн училищинн хубүүд энээндэ хабаадахада, гурбадхи нууринуудые эзэлбэ.

ДҮРЭ ВУЛЯЛДАЛГЫН БАРИЛДААН. Хүдэлгэй спортсменүүдэй дунда СССР-эй түрүү нуури эзэлхын түлөө мурсыен мүнөөдэр Абаган хотоодо нэгдэбэ. Хэдэн союзна республикнундай суглуулагдалаа команданууд энээндэ хабаадаха байна.

Бэлгитэй бэрхэ спортсменүүд Л. Айсев, Л. Актин, СССР-эй спортн мастернууд М. Цыдыпов, Г.

хотоодо гүрдэлгэнүүдэе үүдэхын тула хэгдэнэ гээд ушар баримтанууд харуулаа гэжэ Я. Фойтн үргэлжэлүүлнэ. «Еврокоммунизм» хадаа социалис байгуулалтые, КПСС-эй, КПЧ-гай ба аха дүү бусад партинуудай бэлдүүлгэ политикые буруугаар харуулха гэжэн гутаамшаг муухай зорилготой байна. Харин энээндэ бидэ хайша хэрэгээр хандажа шадхаагүйбди.

«Еврокоммунизм» алишье талаанаа хараа наа, тэрэндэ зохёохы юмшые үгы, СССР болон социалис хани нэгдэлтэ бусад оронудта ямаршые үндэжэ баримтанууд дотороо 1970 ондо гар табигдананай нүүлээр энэ ушар аяхабтар ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг болоод байна гэжэ тэрэ мэдүүлэ. Хоёр талын харилсаанай, Европо түбидэ шахардуу байдал хуулуулгатаа хабаатай гол асуудалнуудаар хараа болололмнай тааралдажа байһаншын шуухала удха шанартай.

Немец профсоюзнуудай нэгдэлэй (ФРГ) түрүүлэгшэ Гейнц-Оскар Феттер мүн лэ нимэрхүүтээр хэлэһэн байгаа. «Хани барисаанай хэрэгээр эрэлгэнэ политическэ ехэ удха шанартай гэжэ

тололобди, — гээд тэрэ хэлэбэ — Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр Вондод эрэлтэ экономикын, соёлой ба бусад асуудалнуудаар манай холбоо барисаа саашадан үргэдхэхын тула шэнэ арга боломжонууды нээжэ байна гэжэ ФРГ-гай хүн зоной динлэнхи хубинь тоолоно.

Советскэ Союзтай ФРГ-гай экономическа харилсаа холбоо манай үйлдэбэринн хуулууды бэхжүүлхэ, энэ талаар хэрэгтэйдэггүй арга нээсүүлгэдэй бин байһы элхрүүлхэ арга олгохо байна гэжэ Баруун Германин

Хилын саананаа

ТАСС • АПН •

ЛЕНИНИЗМЫН ХЭТЭДЭЭ МҮНХЭ ТУГ

ПРАГА. Ленинизм ехэ сагаар шалгалдаа, тэрэнэй гол ёһонуудха хадуурааха заабо оппортунизмда хүргэдэг гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай секретарь Я. Фойтн долоон хонгоото нөгэ удаа гарадаг «Трибуна» журналда толилулһан статья соогоо тэмдэглэнэ.

Социализмын ба социалис хубилтануудай арга онлоноудай түлөө тэмсэлэй элдэб янзын түхэл шэнжэнүүд марксистско-ленинскэ теорин бүтэднээ мэдэрэгдэнэн гол ёһонуудые, социалис революциин ба социалис общество байгуулһан нитэ хуули ёһонуудые сахихын

түлөө хүдэлмэришэн ангинн хүтэлбэрилэгшэ болоһон парти бүхэнэй уялга болон хариуцагые улам дээшхэ, дүүлнэ гэжэ ажабайдал элхрэхэлэн харуулаа гэжэ тэрэ бэшэнэ. Социалис революциин ба социализм байгуулһан нитэ хуули ёһонуудые тоошоодоггүй хүн манан соо төвринэ, аяхабтар ехэ алдуу эндүү гаргана гэжэ. Чехословакиин Коммунист партиин дүй дүршэл нигэжэл хургана.

Ленинизмхээ арсаһан айд, марксизмда үнэн сэхэ байһан тухайдаа мэдүүлжэ болохогүй. Марксизмын аша туһада ленинизмтэй тэмсэхэ

гээшэ ой ухаанда орошогүй. Энэманай одоошье бүтэхгэй юмзон лэ. Хэрбээ марксизмые «провинциин» шэнжэлтэ, тэрэнине ямар нэгэн нотатгал хабаатай болгохо нэдэлгээ зүбүүлхэ гэжэн зорилгонь Ленинэй хургаалһаа хадуурилан ябадал болоно. Мүнөөнэй «Еврокоммунизм» энэниин элхрэйлнэ.

«Еврокоммунизм» зохёогшодой өөһдөнгөө гол тезисүүд болон зорилгонууды зүбүүлхэ, үндэлхэн баримталха гэжэ оролдоомые наань, коммунизмы эсэргүү аюулганууд СССР болон бодото социализмын бусад оронудта зүрүү

АСАРИ ЕХЭ УДХА ШАНАРТАЙ ХЭРЭГ

ВОНН. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумай Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй